

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Ι

- **Τίτλος:** «Η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στην Ιλιάδα»
- **Δημιουργός:** Γκανάτσιου Γιαννούλα
- **Γνωστικό αντικείμενο:** Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση, Ιλιάδα
- **Ενότητα:** Συνολική θεώρηση της Ιλιάδας
- **Τάξη:** Β΄ Γυμνασίου
- **Αριθμός μαθητών:** 23
- **Χρονική διάρκεια:** 3 ώρες
- **Χώρος:** εργαστήριο πληροφορικής, σχολική τάξη
- **Εργαλεία:** βιντεοπροβολέας, Η/Υ, φύλλα εργασίας

Διδακτικοί σκοποί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να μάθουν να αξιοποιούν κριτικά πληροφορίες από όλα τα μέσα (έντυπα και ηλεκτρονικά)
- να εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση
- να εξοικειωθούν με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας

Διδακτικοί στόχοι

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- διατρέχοντας την Ιλιάδα να γνωρίσουν καλύτερα τις γυναικείες μορφές του έπους
- να εντοπίσουν αναφορές που δείχνουν τη θέση της γυναίκας στην οικογένεια και στην κοινωνία μέσα στην Ιλιάδα και να εξαγάγουν συμπεράσματα
- να εντοπίσουν τους βασικούς ρόλους της γυναίκας στο έπος αλλά και πρώιμες ενδείξεις μιας προσπάθειας χειραφέτησης και παρέμβασης της σε διάφορα θέματα
- να συνειδητοποιήσουν ότι η παρουσία και δράση της γυναίκας εντάσσεται στο ανδροκρατούμενο περιβάλλον ενός ηρωικού έπους, όπως η Ιλιάδα

- να εντοπίσουν γυναικείες μορφές που αποτέλεσαν διαχρονικά πηγή έμπνευσης για την ποίηση και τη λογοτεχνία

I. Σύντομη περιγραφή του σεναρίου- Αφόρμηση (1^η διδακτική ώρα)

Χωρισμός μαθητών σε 5 ομάδες. Σύντομη παρουσίαση της πορείας και του σκεπτικού του διδακτικού σεναρίου. Προϋπόθεση αποτελεί η ολοκλήρωση της διδασκαλίας της Ιλιάδας ώστε οι μαθητές να έχουν μια καθολική εποπτεία του έπους. Επισημαίνεται ότι η Ιλιάδα είναι ένα ηρωικό έπος, όπου κυριαρχούν οι ξεχωριστές πράξεις και τα κατορθώματα των ανδρών. Έτσι, οι ρόλοι της γυναίκας ,δηλαδή η ταυτότητά της, καθορίζονται από το ανδροκρατούμενο περιβάλλον της Ιλιάδας και περιορίζονται σε αυτούς της συντρόφου, της μητέρας, του πολεμικού λαφύρου. Όμως, παρά τους περιορισμούς και τους αυστηρούς ηθικούς κώδικες του έπους, η γυναίκα καταφέρνει να αρθρώσει λόγο και διεκδικεί έναν πιο αναβαθμισμένο ρόλο από τον παραδοσιακό. Οι μαθητές καλούνται να διερευνήσουν αυτά τα θέματα αντλώντας στοιχεία από συγκεκριμένες ενότητες-σκηές ραψωδιών και καταγράφοντας τα συμπεράσματα τους με διάφορες μορφές. Με κατάλληλες ερωτήσεις (π.χ. Γιατί αποχώρησε από τον πόλεμο ο Αχιλλέας, γιατί ο Έκτορας πολέμουσε με τόση αυτοθυσία εναντίον των Αχαιών;) οι μαθητές ανακαλούν στη μνήμη τους χαρακτηριστικές σκηνές της Ιλιάδας, στις οποίες η γυναίκα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και διατυπώνουν σκέψεις και παρατηρήσεις. Έτσι γίνεται μια σύντομη ανακεφαλαίωση της Ιλιάδας με κεντρικό άξονα τη γυναίκα και κινητοποιείται η προσοχή και το ενδιαφέρον των μαθητών προκειμένου να ακολουθήσει το επόμενο στάδιο της επεξεργασίας των φύλλων εργασίας.

II. Εργασία μαθητών σε ομάδες(2^η διδακτική ώρα)

Φύλλα εργασίας

1^ο φύλλο εργασίας

α) Να διαβάσετε από την ιστοσελίδα «ebooks.edu.gr τα παρακάτω χωρία: ραψ. Α (στ.350-431, συνάντηση Θέτιδας- Αχιλλέα), ραψ.Γ (στ.121-244, η Ελένη στα τείχη της Τροίας), ραψ.Ζ(στ.369-502, συνάντηση Έκτορα- Ανδρομάχης).

β) Να συγκεντρώσετε από τις παραπάνω ενότητες στοιχεία για το ρόλο της γυναίκας ως συντρόφου και μητέρας στην Ιλιάδα και να εξαγάγετε γενικά συμπεράσματα για το θέμα αυτό.

γ)Να παρουσιάσετε τα συμπεράσματά σας σε αρχείο τύπου powerpoint(5 διαφάνειες με συνδυασμό λόγου εικόνας)

Προτεινόμενες ιστοσελίδες

- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/>

- https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/encyclopedia/epic/page_113.html

- <https://anemosmagazine.gr/2019/istorika/gunaika-stin-omiriki-koinonia/>

2^ο φύλλο εργασίας

α) Να διαβάσετε από την ιστοσελίδα ebooks.edu.gr τα ακόλουθα χωρία: ραψ.Α (στ,1-53,στ.106-188), ραψ,Ζ (στ.405-465).

β) Να συγκεντρώσετε στοιχεία: i) για το ρόλο της γυναίκας ως πολεμικού λάφυρου και ii) για την τύχη του γυναικείου πληθυσμού μετά την άλωση μιας πόλης κατά τη διάρκεια του ιλιαδικού πολέμου.

γ) Αξιοποιώντας τις πληροφορίες που συλλέξατε , υποθέστε πως είστε μία από αυτές τις γυναίκες.(π.χ. Βρισηίδα) που αφηγείται την

καθημερινότητα της και τα συναισθήματά της από την κατάσταση που βιώνει. Να παρουσιάσετε την εργασία σε word.

Προτεινόμενες ιστοσελίδες

- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/>

- <https://www.womantoc.gr/stories/article/i-vrисиida-i-pallakida-tou-axillea-dinei-foni-se-oles-tis-gynaikes-tis-istorias/>

- <https://www.wikipedia.org/> (αναζήτηση: λάφυρο, Βρισηίδα)

3^ο φύλλο εργασίας

Να συγκεντρώσετε στοιχεία από όλη την Ιλιάδα με θέμα « Πρώτες ενδείξεις ανεξαρτησίας της γυναίκας στην Ιλιάδα». Ενδεικτικά αναφέρονται οι σκηνές: έξοδος της Ανδρομάχης από το παλάτι με το γιο της και εμφάνιση στα τρωικά τείχη, πρόταση αμυντικού σχεδίου της Ανδρομάχης στον Έκτορα, θαρραλέα εμφάνιση της Ελένης στα τείχη της Τροίας και συνομιλία με τον Πρίαμο.

Να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας σε κείμενο word 200 λέξεων με την προσθήκη εικόνων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δραστηριότητες των γυναικών στην Ιλιάδα κινούνται σε ένα ανδροκρατούμενο περιβάλλον.

Προτεινόμενες ιστοσελίδες

-- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/>

4^ο φύλλο εργασίας

α) Να αναζητήσετε στοιχεία για τη ζωή των παρακάτω γυναικείων μορφών της Ιλιάδας: Ανδρομάχη, Ελένη, Βρισηίδα, Θέτιδα.

β) Ποιον από τους παρακάτω ρόλους φέρει η καθεμία: σύντροφος, μητέρα, πολεμικό λάφυρο;

γ) Συγκεντρώνοντας τα ευρήματά σας, να δημιουργήσετε έναν εννοιολογικό χάρτη με θέμα « Γυναίκες, θνητές και θεές, της Ιλιάδας»

Προτεινόμενες ιστοσελίδες

- <https://www.wikipedia.org/>

- https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/index.html

5^ο φύλλο εργασίας

Μία από τις πιο εμβληματικές και αινιγματικές μορφές της Ιλιάδας είναι η Ελένη. Σύμφωνα με το μύθο, η αρπαγή της Ελένης προκάλεσε τον Τρωικό πόλεμο. Σύμφωνα με μια άλλη μυθική εκδοχή, στην Τροία η Ελένη δε βρέθηκε ποτέ, αλλά μόνο το είδωλό της. Η Ελένη αποτέλεσε διαχρονικά αστείρευτη πηγή έμπνευσης για την ποίηση και τη λογοτεχνία.

α) Να δημιουργήσετε έναν κατάλογο σε χρονολογική σειρά (με τη βοήθεια της Βικιπαίδεια) με τα έργα των παρακάτω ποιητών που έχουν ως κεντρική μορφή την Ελένη : Γοργίας, Σαπφώ, Ευριπίδης, Ανδρέας Λασκαράτος, Νίκος Καζαντζάκης, Ομηρος, Άγγελος Σικελιανός, Γιώργος Σεφέρης, Σαπφώ, Γιάννης Ρίτσος, Οδυσσέας Ελύτης, Μιχάλης Μπουρμπούλης).

β) Να τα παρουσιάσετε σε χρονολογική σειρά με την εφαρμογή της χρονογραμμής.

γ) Να απαγγείλετε δύο από τα παραπάνω ποιήματα με την εφαρμογή της e-me audio.recorder

Προτεινόμενες ιστοσελίδες

- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/>

- <https://kimintenia.com/2021/05/21/0525/>

- http://pae7.blogspot.com/2018/06/blog-post_66.html

Να συνθέσετε όλες τις εργασίες σε ένα τελικό κείμενο με τη μορφή άρθρου που θα έχει το θέμα «Γυναικείες μορφές της Ιλιάδας . Η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στην Ιλιάδα».

III. Ανάγνωση- Παρουσίαση εργασιών και αξιολόγηση από τους μαθητές (3^η διδακτική ώρα)

Κριτήρια αξιολόγησης: συμπεριφορά μαθητών, βαθμός συμμετοχής στη δραστηριότητα, πνεύμα ομαδικότητας, επίτευξη στόχων που τέθηκαν αρχικά